

BUKARESTIN VÄESTÖKONFERENSSIN SIIRTOLAISUUTTA KOSKEVAT PERIAATTEET JA TAVOITTEET

Maailman väestökongressissa Bukarestissa, johon oli kutsuttu osanottajia 149 maasta, hyväksyttiin 30.8.1974 väestöpoliittinen toimintaohjelma, jossa siirtolaisuus on keskeisellä sijalla. Ohjelmassa todettiin erityisinä huolenaiheina olevan toisaalta ammattitaidottomien siirtotyöläisten ja toisaalta ammattitaitoisen ja akateemisesti koulutetun työvoiman muuttoliike. Edellisen kohdalla on kysymys usein suurista lukumääristä ja esiin kohoavat kysymykset siitä, kohdellaanko näitä työntekijöitä oikeudenmukaisesti ja asiallisesti niissä maissa, joihin he muuttavat. Lisäksi ongelmana on perheiden hajoaminen ja joukko muita sosiaalisia ja taloudellisia kysymyksiä sekä entisessä että uudessa kotimaassa. Ammattitaitoisen ja akateemisesti koulutetun työvoiman muutto puolestaan merkitsee kehitysmailla usein lahjakkuuksien menetystä teollistuneiden maiden hyväksi.

Seuraavassa esiteidän alustava suomennos maailman väestöpoliittisen toimintaohjelman siirtolaisuutta koskevista suosituksista.

Siirtolaisuus

- Suositellaan, että hallitukset ja kansainväliset järjestöt yleensä helpottaisivat vapaaehtoista kansainvälistä muuttoliikettä. Tällainen muuttoliike ei saisi kuitenkaan perustua sellaisiin rotunäkökohtiin, jotka ovat vahingoksi maan syntyperäiselle väestölle. Siirtolaisuuden merkitys vaihtelee suuresti maasta toiseen niiden alueen, väestön suuruuden ja kasvuvauhdin, sosiaalisen ja taloudellisen rakenteen sekä ympäristöolosuhteiden mukaan.
- Hallituksia, jotka pitävät siirtolaisuutta maalleen tärkeänä joko lyhyellä tai pitkällä tähtäyksellä, kehoitetaan käymään sopivissa tapauksissa kahdenkeskisiä tai monenkeskisiä neuvotteluja ottaen huomioon YK:n peruskirjan periaatteet, yleismaailmallisen ihmisoikeuksien julistuksen (Yhdistyneitten Kansakuntien järjestelmän asiaa koskevat päätökset) sekä muut kansainväliset asiakirjat ja pyrkien saattamaan sopusointuun näihin muuttoliikkeisiin vaikuttavan politiikkansa. Kansainvälisiä järjestöjä kehoitetaan tarjoamaan pyydettyä rinnastettua teknillistä ja taloudellista apua helpottaakseen väestön asuttamista uuteen kotimaahansa.
- Pakollisesta siirtolaisuudesta aiheutuvat pakolaisten ongelmat, mukaanluettuna

heidän oikeutensa palata kotiinsa ja omaisuutensa pariin, tulisi myös ratkaista YK:n peruskirjan asiaa koskevien periaatteiden, yleismaailmallisen ihmisoikeuksien julistuksen ja muiden kansainvälisten asiakirjojen mukaisesti.

- Maiden, jotka ovat huolissaan työvoiman siirtymisestä muihin maihin ja jotka haluavat rohkaista ja avustaa sen maahan jäämistä tai paluuta, tulisi ryhtyä erityisiin ponnisteluihin valtakunnallisella tasolla luodakseen suotuisia työtilaisuuksia. Teollistuneiden maiden tulisi yhdessä kehitysmaiden kanssa myötävaikuttaa näiden päämääriin saavuttamiseen joko kahdenkeskisesti tai alueellisten järjestöjen ja kansainvälisen yhteisön kautta, lisäämällä pääoman tarjontaa, teknistä avunantoa ja vientimarkkinoita sekä parantamalla kauppaehtoja ja tuotantoteknologiaa.

- Siirtotyöläisiä vastaanottavien maiden tulisi tarjota heille ja heidän perheilleen asiallinen kohtelu ja riittävät sosiaalipalvelut sekä huolehtia heidän fyysisestä turvallisuudestaan ILO:n asiaa koskevien sopimusten ja suositusten sekä muiden kansainvälisten asiakirjojen määräysten mukaisesti.

- Siirtotyöläisten kohtelussa hallitusten tulisi nimenomaan pyrkiä ehkäisemään alhaisempien palkkojen tai muiden eriarvoisten olosuhteiden muodossa esiintyvää syrjintää työmarkkinoilla ja yhteiskunnassa sekä pyrkiä heidän ihmisoikeuksiensa säilyttämiseen, vastustamaan heihin kohdistuvia ennakkoluuloja ja poistamaan esteitä heidän perheidensä yhteensaattamisen tieltä. Hallitusten tulisi sallia pysyvästi maahan asettuneiden siirtolaisten säilyttää omat kulttuuriperinteensä muun muassa omaa äidinkieltään käyttämällä. Luvatonta siirtolaisuutta rajoittavien lakien ei tulisi koskea ainoastaan laittomia siirtolaisia itseään vaan myös henkilöitä, jotka kannustavat tai helpottavat heidän lainvastaista muuttoaan maahan, ja näiden lakien tulisi olla sopusoinnussa kansainvälisen oikeuden ja ihmisen perusoikeuksien kanssa. Hallitusten tulisi ottaa huomioon humanitääriset näkökohdat maassa laittomasti oleskelevien muukalaisten kohtelussa.

- Koska koulutusta saaneiden henkilöiden siirtyminen kehitysmaista teollistuneisiin maihin haittaa vakavasti kehitysmaiden edistystä, on tarpeen hahmotella kiireesti kansallista ja kansainvälistä politiikkaa tämän koulutetun väestön muuton hillitsemiseksi ja sen haitallisten vaikutusten torjumiseksi; tässä yhteydessä on myös mahdollista laatia ohjelmia sopivan teknologisen tiedon toimittamiseksi lähinnä teollistuneista maista siinä laajuudessa kuin tätä tietoa voidaan soveltaa ja omaksua sitä

vastaanottavassa maassa.

- Ammattikoulutusta saaneen ja akateemisesti koulutetun työvoiman voimakkaasta siirtolaisuudesta kärsivien kehitysmaiden tulisi tehdä laajamittaisia investointeja tieteellisiin ja teknisiin ohjelmiin operustoiminnan ja työvoimasuunnittelun muodossa sekä muihin ohjelmiin ja toimenpiteisiin saattaakseen käytettävissä olevan ammattitaitoisen työvoiman ja työpaikat paremmin toisiaan vastaaviksi sekä lisätä tällaisen henkilöstön motivaatiota antaa oma panoksensa maansa kehitykseen. Näiden maiden tulisi myös ryhtyä toimenpiteisiin rohkaistakseen tarvittaessa tiedemiestensä ja ammattikoulutusta saaneen työvoiman paluuta tiettyihin tehtäviin.

- Ulkomaisten sijoittajien tulisi mahdollisimman suurella määrällä ottaa palvelukseen ja kouluttaa paikallista henkilöstöä ja käyttää paikallisia tutkimuslaitoksia sopu- soinnussa isäntämaan politiikan kanssa. Tutkimuslaitosten sijoittaminen isäntämai- hin näiden suostumuksella saattaa auttaa näitä maita tiettyssä määrin pysyttämään erittäin ammattitaitoisten ja akateemisesti koulutettujen tutkijoiden työpanoksen kotimaan palveluksessa. Tämänlaatuinen investointi ei tietenkään saisi missään olo- suhteissa ehkäistä maan taloudellista kehitystä. Kansainvälinen yhteistyö on tarpeen sellaisten ohjelmien kehittämiseksi, joiden avulla ammattitaitoista työvoimaa kan- nustetaan palaamaan kotimaahansa tai pysymään siellä.

- Maita, joissa siirtolaisuus on osoittautunut luonteeltaan pitkäaikaiseksi, kehoite- taan tutkimaan mahdollisuuksia kansalaisyhteisöjen ulottamiseksi koskemaan myös siirtolaisia.

- Ammattitaitoisen työvoiman, teknikoiden ja akateemisesti koulutettujen henkilöi- den siirtymistä teollistuneista maista kehitysmaihin voidaan pitää yhtenä kansainvä- lisen yhteistyön muotona. Maiden, joilla on siihen mahdollisuus, tulisi jatkaa ja lisätä tätä siirtymistä kunnioittaen täysin vastaanottavan maan itsemääräämisoike- utta ja tasaveroisuutta.

- Maita, jotka ovat tuntuvien muuttoliikkeiden vaikutuspiirissä, kehoitetaan, ellei- vät ne ole vielä niin tehneet, solmimaan kahdenkeskisiä tai monenkeskisiä sopimuk- sia siirtolaisuuden säännöstelemiseksi, siirtotyöläisten suojelemiseksi ja auttamiseksi sekä asianomaisten maiden etujen turvaamiseksi. Kansainvälisen työjärjestön

tulisi edistää yhteistyötä siirtotyöläisten suojelemiseksi, ja Yhdistyneitten Kansakuntien ihmisoikeuksien komission tulisi sopivalla tavoin auttaa varmistamaan siirtolaisten perusoikeuksien turvaaminen.

